

TOKMANNI-KONSERNIN IHMISOIKEUSPOLITIikka

01.12.2016	<i>Dokumentti julkaistu</i>
14.12.2023	<i>Dokumentti päivitetty</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>Tämä versio on päivitetty sidosryhmien palautteen, kaksoisolennaisuusanalyysin (suoritettu vuonna 2023), YK:n ihmisoikeusperiaatteiden ja päivitetyn amfori BSCI Code of Conduct -säännösten (päivitys 2022) sekä tulevien EU-säädösten perusteella. Päivitys kattaa Tokmanni-konsernin liiketoiminnan</i>

TOKMANNI
GROUP

1. Tarkoitus

Tämä politiikka täydentää Tokmanni-konsernin (jäljempänä Tokmanni, konserni tai yhtiö) eettisiä toimintaperiaatteita sekä muita ihmisoikeuksiin liittyviä olemassa olevia periaatteita. Se ohjaa ja kuvaa ihmisoikeuksien kunnioittamistyön tavoitteita, organisoitumista ja vastuita koko organisaatiossa ja arvoketjussa.

Tokmanni-konsernin toiminta vaikuttaa erityisesti seuraavien ryhmien ihmisoikeuksiin: henkilöstö, asiakkaat, toimitusketju ja yhteisöt, joissa Tokmanni toimii. Tätä politiikkaa sovelletaan kaikkiin Tokmannin työntekijöihin, ja Tokmanni odottaa liikekumppaneiltaan samaa ihmisoikeuksien sitoutumisen tasoa kuin Tokmannilta. Liikekumppani viittaa mihin tahansa oikeushenkilöön, jonka kanssa Tokmanni tekee liiketoimintaa. Tokmannin liikekumppaneita ovat esimerkiksi tavarantoimittajat, palveluntarjoajat ja urakoitsijat.

Politiikkaa tarkastellaan vuosittain.

2. Tokmanni-konsernin ihmisoikeussitoumus

Tokmanni on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja korjaamaan mahdollisia haitallisia ihmisoikeusvaikutuksiaan kaikessa liiketoiminnassaan, ja Tokmanni odottaa liikekumppaneiltaan samaa sitoutumista. Tokmanni pyrkii edistämään positiivisia käytäntöjä, jotka edistävät sen oikeudenhaltijoiden ihmisoikeuksien toteutumista. Yhdistyneiden Kansakuntien ([YK](#)) [yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien periaatteiden](#) mukaisesti Tokmanni kunnioittaa [Kansainvälisen ihmisoikeusasiakirjan](#) oikeuksia ja arvoja, Kansainvälisen työjärjestön [ILO:n kahdeksaa yleis-sopimusta työelämän perusperiaatteista](#) sekä [OECD:n monikansallisten yritysten toimintaohjetta](#).

Amfori Business for Social Compliance Initiative (BSCI) -järjestön jäsenenä Tokmanni on sitoutunut noudattamaan [amfori BSCI:n eettisiä toimintaohjeita](#)². Tokmanni edellyttää liikekumppaneiltaan BSCI:n eettisten toimintaohjeiden noudattamista ja vaatii samojen standardien noudattamista heidän toimittajiltaan.

Tokmanni on myös [YK:n Global Compact](#) -aloitteen allekirjoittaja ja noudattaa sen kymmentä periaatetta.

Tokmannin vähimmäisvaatimus on noudattaa kaikkia sovellettavia lakeja ja kunnioittaa kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Jos kansallinen laki ja kansainväliset ihmisoikeusnormit eroavat toisistaan, Tokmanni pyrkii noudattamaan korkeampaa standardia ja etsii ratkaisuja näiden standardien kunnioittamiseen asianomaisten sidosryhmien kanssa.

Tokmanni osoittaa sitoutumisensa ja puuttuu ihmisoikeusvaikutuksiinsa toteuttamalla asianmukaista huolellisuusveloitetta. Tokmanni uskoo, että ihmis- ja työoikeuksien lisääminen maailmanlaajuisesti saavutetaan parhaiten tekemällä yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Tokmanni etsii aktiivisesti mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä keskeisten sidosryhmien kanssa ja käyttää vaikutusvaltaansa jatkuvan parantamisen ja ihmisoikeuksien toteutumisen edistämiseksi.

---

¹ Tokmannin hankintaa ohjaavat vastuullisen hankinnan periaatteet ja toimintaohje sekä kestävä kehityksen mukaiset valikoimalinjaukset. Linjaukset koskevat erityisesti sellaisten tuotteiden hankintaa, jotka sisältävät sosiaalisen sekä ympäristövastuun kannalta kriittisiksi todettuja raaka-aineita. Vastuullisen hankinnan periaatteet ja toimintaohje päivitettiin 2021 ja sitä koulutetaan säännöllisesti hankinnan ja oston tokmannilaisille.² <https://www.amfori.org/sites/default/files/amfori%20BSCI%20Code%20of%20Conduct%20-%20English%20-%20December%202021.pdf>

Tokmanni kehittää ja arvioi ihmisoikeustyötään jatkuvasti. Ihmisoikeuksien asianmukaista huolellisuusvelvoitetta toteutetaan jatkuvasti.

Tunnustaen, että yritystoiminnalla on suuri rooli ihmisoikeuksien toteutumisessa, Tokmanni on sitoutunut edistämään positiivisia ihmisoikeusvaikutuksia. Tokmanni edistää ihmisoikeuksien toteutumista toimitusketjuissaan muun muassa tavarantoimittajien auditoinneilla ja korkean riskin raaka-aineiden sertifiointilla. Tokmanni kiinnittää myös erityistä huomiota ihmisoikeusvaikutuksiin toimiessaan tai hankkiessaan tuotteita konfliktialueilta.

Tokmannin mahdolliset ihmisoikeusvaikutukset voidaan jakaa suoriin ja epäsuoriin vaikutuksiin. Suorat vaikutukset liittyvät Tokmannin omaan toimintaan, esimerkiksi asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuuteen sekä tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen. Epäsuorat vaikutukset liittyvät Tokmannin toimitusketjuihin liikekumppaneiden kautta, esimerkiksi Tokmannin käyttämien tehtaiden työntekijöiden ihmisoikeuksien toteutumiseen.

Tokmanni välttää ihmisoikeuksien loukkaamista ja puuttuu negatiivisiin ihmisoikeusvaikutuksiin, joihin se on suoraan tai epäsuorasti osallistunut tai joihin se on vaikuttanut muiden toimijoiden kautta.

Asianmukaisen huolellisuusvelvoitteen mukaisesti Tokmanni arvioi toimintansa ihmisoikeusvaikutuksia, seuraa niitä, toteuttaa tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä ja viestii niistä osallisuutensa, mahdollisuuksiensa ja vaikutusvaltansa mukaisesti. Arviointia seurataan yhtiön Compliance-ryhmän toimesta, joka kokoontuu 4 kertaa vuodessa ja akuuttien asioiden osalta tarvittaessa.

3. Tokmanni-konsernin ihmisoikeusperiaatteet

Seuraavat viisi ihmisoikeusperiaatetta ovat Tokmannille keskeisimpiä ja ne asettavat standardit ihmisoikeuksiin perustuvalla toimintatavalla Tokmannin liiketoimintapäätöksissä, samalla noudattaen parhaita käytäntöjä ja eettistä liiketoimintaa. Haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja suojelua. Tokmanni odottaa liikekumppaneidensa noudattavan ja jakavan Tokmannin tavoitteet ja sitoumukset niiden oikeuksien haltijoiden kanssa, joihin Tokmannin ja sen liikekumppaneiden toiminta vaikuttavat.

3.1. Turvallinen ja terveellinen työympäristö

3.1.1. Terveys ja turvallisuus

Terveys ja turvallisuus ovat Tokmannin ensisijaisia prioriteetteja. Tokmanni sitoutuu varmistamaan, että sen työntekijöillä ja eri liiketoiminta-alueilla työskentelevillä työntekijöillä, mukaan lukien heidän välittömät perheenjäsenensä, on oikeus korkeimpaan mahdolliseen fyysiseen ja henkiseen terveyteen, johon sisältyy pääsy lääketieteelliseen hoitoon, hygienia, riittävä ravinto ja juomavesi, asianmukainen asuminen, terveelliset työolosuhteet ja puhdas työympäristö.

Tokmanni on sitoutunut ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin valmistamiensa, jakelijoidensa ja asiakkailleen markkinoimiensa tuotteiden ja palveluiden turvallisuuden ja laadun takaamiseksi.

3.1.2. Työturvallisuus

Tokmanni sitoutuu tarjoamaan työolosuhteet, jotka mahdollistavat turvalliset työskentelytavat ja tukevat työntekijöiden työterveyttä ja hyvinvointia. Tokmannin työsuojelun toimintaohjelma kuvaa työturvallisuuden toimintaperiaatteet ja tavoitteet.

Lisäksi myymäläkohtaiset riskien arvioinnit sekä muut toimintaohjeet ohjaavat työturvallisuustoimintaa.

Tokmannilla on käytössään turvallisuuden hallintajärjestelmiä terveys- ja turvallisuusvaarojen ja onnettomuuksien tunnistamiseksi, estämiseksi, lieventämiseksi ja seuraamiseksi.

Tokmanni odottaa toimittajiensa tarjoavan työntekijöilleen turvallisen ja terveellisen työympäristön, joka on paikallisten lakien mukainen ja ehkäisee työtapaturmia. Jos toimittajat tarjoavat työntekijöilleen asuntoja, niiden on oltava turvallisia ja niissä on oltava riittävät saniteettitilat.

3.2. Työpaikka

3.2.1. Reilut työehdot ja -olot sekä asianmukaiset työajat

Tokmanni noudattaa kaikkia soveltuvia kansallisia lainsäädäntöjä, alan vertailustandardeja ja/tai kollektiivisopimuksia kansainvälisen kehyksen sisällä, jonka ILO on asettanut, palkkoja, työaikoja, ylityötä ja etuja koskien. Palkan vähennyksiä kurinpidollisena toimenpiteenä ei sallita, ellei kansallinen lainsäädäntö sen mahdollista. Työntekijöille on annettava työaikana kohtuullisia taukoja ja riittävät lepoajat vuorojen välillä. Tokmanni edistää terveellistä työn ja vapaa-ajan tasapainoa.

3.2.2. Oikeudenmukainen palkkaus

Tokmanni noudattaa sen maan hallituksen määräämää lakisääteistä vähimmäispalkkaa, jossa Tokmanni toimii tai josta se hankki tuotteita. Tokmanni arvioi palkkaeroja tarkasti amfori BSCI -auditoinnin kautta ja pyrkii tarjoamaan työntekijöille korvauksen, joka takaa riittävän elintason ja täyttää heidän ja heidän välittömän perheensä perustarpeet. Tokmanni myös kannustaa toimittajia sitoutumaan palkkojen ja etuuksien parantamiseen työntekijöiden ja heidän perheidensä elämänlaadun parantamiseksi heidän asumisyhteisöissään.

3.2.3. Yhdistymisvapaus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus

Tokmanni kunnioittaa työntekijöidensä oikeutta ajaa laillisia etujaan ilman pelkoa kosto- toimenpiteistä. Tähän oikeuteen sisältyy oikeus muodostaa ja liittyä itse valitsemiinsa ammattijärjestöihin tai pidättäytyä tekemästä niin. Lisäksi työntekijöillä on oikeus kollektiiviseen neuvotteluun. Myös sisäisesti ja/tai ulkoisesti vapaasti valituilla työntekijöiden edustajilla on oikeus tulla tunnustetuiksi neuvottelu- ja kuulemiskumppaneina paikallisten lakien mukaisesti. Maan työmarkkinasuhteiden luonne sekä asianomaisen yrityksen tarpeet, koko ja mahdollisuudet otetaan huomioon. Mikäli toiminta-alueella ei ole laillisesti tunnustettua ammattiliittoa tai jos vain valtion hyväksymät organisaatiot ovat sallittuja, Tokmanni suhtautuu myönteisesti aloitteisiin vaihtoehtoisten keinojen luomiseksi tehokkaan järjestäytymisvapauden ja työehtosopimusneuvottelujen saavuttamiseksi.

3.3. Tasa-arvoinen kohtelu

3.3.1. Monimuotoisuus ja syrjinnän kieltö

Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat keskeisiä periaatteita palkkaamisessa, työhön liittyvissä eduissa ja korvauksissa, koulutukseen pääsystä ja työssä etenemisessä. Tokmanni kunnioittaa ja arvostaa työntekijöidensä ja liikekumppaneidensa monimuotoisuutta globaaleilla markkinoilla.

Tokmanni ei hyväksy minkäänlaista syrjintää millään työelämän osa-alueella esimerkiksi rodun, ihonvärin, uskonnon, sukupuolen, kansallisen alkuperän, syntyperän, iän, vamman, terveydentilan, siviilisäädyn, raskauden, sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, seksuaalisen suuntautumisen, poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan perusteella.

3.3.2. Väkivallan tai häirinnän kieltö

Tokmanni on sitoutunut tarjoamaan työpaikan, jossa ei esiinny minkäänlaista fyysistä, psyykkistä, seksuaalista, verbaalista tai kirjallista häirintää tai kiusaamista.

Tokmannin työntekijöiltä odotetaan, että he kohtelevat työtovereitaan, liikekumppaneita sekä kaikkia sidosryhmiään arvokkaasti. Tokmanni odottaa samaa myös liikekumppaneiltaan.

3.4. Lapset ja nuoret työntekijät

3.4.1. Lapsityövoiman kieltö

Tokmanni noudattaa Kansainvälisen työjärjestön määritelmää työntekijöiden vähimmäisiästä. Tämän iän ei tule olla alempi kuin oppivelvollisuuden määrittämä ikä eikä missään tapauksessa alle 15 vuotta säännölliselle työlle. Tokmanni kieltää lapsityövoiman, mikä tarkoittaa, että se ei työllistä omassa toiminnassaan tai hankintaketjussaan henkilöitä, jotka ovat laillista työkäkö nuorempia tai anna heidän osallistua työntekoon, joka on haitallista lasten fyysiselle ja henkiselle kehitykselle ja riistää heiltä lapsuuden, tulevaisuuden mahdollisuudet ja heidän arvokkuutensa. Lisäksi Tokmanni sitoutuu ohjelmiin, jotka tähtäävät lapsityövoiman ja minkä tahansa hyväksikäytön muodon poistamiseen koko arvoketjussa.

3.4.2. Koulutus ja lasten terveys

Tokmanni kunnioittaa lapsen oikeuksia, mukaan lukien oikeuden koulutukseen, lepoon ja leikkiin, oikeuden olemaan turvassa väkivallalta ja hyväksikäytöltä sekä oikeuden lapsen perustarpeiden tyydyttämiseen, kuten ravitsemukseen, terveyteen sekä vesi- ja sanitaatiopalveluihin.

3.4.3. Nuorten työntekijöiden erityissuojelu

Tokmanni ei palkkaa alle 18-vuotiaita työntekijöitä työtehtäviin, jotka voisivat vaarantaa heidän terveytensä, turvallisuutensa tai moraalinsa. Lisäksi Tokmanni sitoutuu ohjelmiin, joilla varmistetaan, että alle 18-vuotiaat työntekijät eivät työskentele vaarallisissa olosuhteissa sen arvoketjussa.

Tokmanni varmistaa, että se noudattaa kaikkia soveltuvia lakeja tai alan standardeja, jotka koskevat nuorten työntekijöiden palkkoja, työaikoja, ylityötä ja etuja. Lisäksi Tokmanni tukee aktiivisesti nuorten työntekijöiden oikeutta oikeudenmukaisiin ja suotuisiin työolosuhteisiin ja työaikoihin.

3.5. Pakkotyövoiman ja ihmiskaupan kieltö

3.5.1. Vapaus orjuudesta ja pakkotyöstä

Tokmanni ei harjoita, tue eikä salli pakkotyön, kuten vankien tai ihmiskaupan uhrien, käyttöä. Työntekijöiden tulee saada liikkua vapaasti, poistua työpaikalta vuoron

päätyessä sekä päättää työsuhteensa kohtuullisen irtisanomisajan puitteissa ilman seuraamuksia. Henkilöllisyysasiakirjojen tai työlupien haltuunotto on ehdottomasti kielletty.

3.5.2. Epäselvien ja laittomien työsopimusten sekä velkasidonnaisen työvoiman käytön kieltö

Kaikki Tokmannin työntekijät saavat kirjallisen, ymmärrettävän ja laillisesti sitovan työsopimuksen. Tokmanni ei hyväksikäytä osa-aikaisia tai tilapäisiä työntekijöitä tai harjoittelijoita. Se ei myöskään käytä epäoikeudenmukaisia oppisopimuksia keinona maksaa pienempiä palkkoja tai tarjota vähemmän etuja.

Tokmanni ei harjoita tai tue orja- tai velkатыövoiman käyttöä. Tokmanni kieltää työntekijöiden kannettavaksi tulevat rekrytointimaksut.

4. Sidosryhmäyhteistyö

Tehokas vuoropuhelu asiaankuuluvien ulkoisten sidosryhmien kanssa on ratkaiseva osa Tokmannin omaa ihmisoikeuksien arviointia. Tokmanni arvostaa vaikutuksen kohteena olevien sekä mahdollisesti vaikutuksen kohteena olevien sidosryhmien näkökulmia, koska heidän panoksensa auttaa Tokmannia muotoilemaan lähestymistapaansa ihmisoikeuksiin. Tokmanni käy vuoropuhelua asiaankuuluvien sidosryhmien tai heidän edustajiensa kanssa arvioidakseen mahdollisia ja todellisia ihmisoikeusvaikutuksia.

Tokmanni tunnistaa tarpeen kiinnittää erityistä huomiota niihin, jotka saattavat olla erityisen haavoittuvassa asemassa tai syrjäytyneitä.

5. Korjaavat parannustoimenpiteet

Tokmanni edistää ja kunnioittaa tehokasta oikeussuojaa. Kaikille, jotka kokevat, että heidän oikeuksiaan on loukattu, tulee tarjota mahdollisuus siitä kertomiseen tehokkaiden ilmoituskanavien kautta. Saadun palautteen perusteella tehdään mahdollisuuksien mukaan korjaavia toimenpiteitä ja tarjotaan asianmukaista korvausta.

5.1. Korjaavat toimenpiteet

Jos ihmisoikeusloukkauksia ilmenee Tokmannin omassa toiminnassa, tutkinta aloitetaan välittömästi. Tutkinnan jälkeen Tokmanni pyrkii korjaamaan mahdolliset vahingot. Tokmanni tarkistaa ja tarvittaessa korjaa omat toimintatapansa, jotta tilanne ei toistu.

Jos ihmisoikeuksiin liittyviä rikkeitä tai ongelmia ilmenee Tokmannin tuotteiden tai palveluiden hankinnassa, tutkinta aloitetaan välittömästi. Korjaavat toimenpiteet sovitaan osallisena olevan liikekumppanin kanssa, ja niiden toteutumista seurataan muun muassa auditoinnin avulla. Yhteistyötä liikekumppanin kanssa ei pääsääntöisesti keskeytetä, koska se ei edistä ihmisoikeuksien toteutumista. Yhteistyö voidaan lopettaa, jos kumppani ei sitoudu kehittämään toistuvasti havaittuja puutteita tai ei suostu riippumattomaan kolmannen osapuolen tekemään tarkastukseen.

5.2. Valituskeinot

Tokmanni on sitoutunut korjaamaan tilanteen, jos se ei ole täyttänyt tässä politiikassa asetettuja vaatimuksia. Jos Tokmannin työntekijä tai liikekumppani huomaa tai saa tietoonsa tapauksia, jotka liittyvät tai ovat yhteydessä Tokmannin toimintaan ja joissa rikotaan tätä politiikkaa, kyseisen Tokmannin työntekijän, liikekumppanin tai liikekumppanin työntekijän tulee ilmoittaa väitetystä tapauksesta Tokmanni Oyj:n verkkosivustolla

olevaan ilmoituskanavaan. <https://app.falcony.io/tokmanniwb/links/ulkoinen-ilmoitus> ja Dollarstore-verkkosivustolla: <https://www.dollarstore.se/whistle-blower-temp>

Tokmannin, sen liikekumppanien tai muiden sidosryhmien mahdollisen vastuuttoman tai epäasiallisen toiminnan lisäksi kuka tahansa voi tehdä ilmoituksen Tokmannilla myytävistä tuotteista, joihin mahdollisesti liittyy vastuutonta tai epäeettistä toimintaa.

Tokmannin ilmoituskanava on kaikkien käytettävissä ja sen kautta annetun palautteen luottamuksellisuus on taattu. Tokmanni ei ryhdy vastatoimiin hyvässä tarkoituksessa olevaa ilmoittajaa kohtaan.

6. Vastuut

Vastuut	Vastuullinen henkilö
Dokumentin omistaja	Vastuullisuuspäällikkö
Dokumentin tekijä	Vastuullisuuden projektipäällikkö
Dokumentin tarkastaja	Henkilöstö- ja vastuullisuusjohtaja
Dokumentin hyväksyjä	Hallituksen kestävyys- ja henkilöstövaliokunta
Periaatteiden täytäntöönpano	Kaikki Tokmanni-konsernin työntekijät

TOKMANNI
GROUP